FUNDACJA FEMINOTEKA

Czym jest gwałt?

Poznaj zjawisko przemocy seksualnej

feminoteka

INTERNATIONAL RESCUE COMMITTEE

Copyright © FUNDACJA FEMINOTEKA

Autorki
Agata Bzdyń
Agnieszka Czapczyńska
Katarzyna Nowakowska
Joanna Piotrowska

Redakcja techniczna
Anna Prus

Korekta autorska
Izabella Konieczna-Śnieżawska

Projekt graficzny
Malwina Majer

Wydawca
FUNDACJA FEMINOTEKA
Ul. Guderskiego 3/96
03-982 Warszawa
www.feminoteka.pl

FUNDACJA FEMINOTEKA

Czym jest gwałt?

Poznaj zjawisko przemocy seksualnej

feminoteka

Wiedza dotycząca przemocy seksualnej to punkt wyjścia do zrozumienia sytuacji osoby pokrzywdzonej.

Przemoc seksualna

Podstawowa wiedza na temat zjawiska przemocy seksualnej, w tym gwałtów, to punkt wyjścia do zrozumienia tego zjawiska. Osobom pracującym w instytucjach czy organizacjach pomocowych pozwoli uniknąć błędnej oceny sytuacji, gdy zgłosi się do nich osoba pokrzywdzona i podjąć odpowiednie kroki.

Wiedza ta jest przydatna nie tylko osobom zajmującym się profesjonalną pomocą pokrzywdzonym, lecz także znajomym i rodzinie osoby po doświadczeniu przemocy seksualnej. Gwałt i inne formy takiej przemocy zdarzają się bowiem częściej, niż na ogół sądzimy. Może się okazać, że wśród znajomych czy rodziny ktoś jej doświadczył. Warto zatem wiedzieć, jak szerokie jest to pojęcie i jakie zachowania obejmuje.

Pojęcie przemocy seksualnej obejmuje wiele różnych zachowań.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) przemoc seksualna to:

„każdy akt seksualny czy też próba zmuszenia do aktu seksualnego, niechciane komentarze lub propozycje i zaczepki o podtekście seksualnym, zmuszanie do prostytucji, komentarze dotyczące seksualności danej osoby, niezależnie od relacji między ofiarą a sprawcą, w każdym otoczeniu, włączając dom i pracę”.

Światowa Organizacja Zdrowia za przemoc seksualną uznaje takie zachowania jak:

- gwałt, w tym gwałty podczas trwania konfliktów zbrojnych
- molestowanie seksualne
- wykorzystywanie osób z niepełnosprawnością intelektualną lub fizyczną
- wykorzystywanie seksualne dzieci
- stręczycielstwo
- zmuszanie do pracy seksualnej
- handel ludźmi w celach seksualnych
- niechciane komentarze o kontekście seksualnym
- małżeństwo z nieletnim
- brutalne działania przeciwko integralności seksualnej, w tym okaleczenie narządów płciowych
- zmuszanie do kontroli ginekologicznej
- wymuszenie aborcji
- odmowa użycia antykoncepcji lub ochrony przed chorobami przenoszonymi drogą płciową

Wymuszenie może przyjmować różne formy: przemocy, zastraszenia, szantażu, groźby, m.in. użycia siły fizycznej, zwolnienia z pracy, odmowy zatrudnienia.

Występuje także wtedy, gdy pokrzywdzona nie jest w stanie wyrazić zgody z powodu wpływu alkoholu, leków, narkotyków, snu, niepełnosprawności czy nieumiejętności oceny sytuacji.

Przemoc seksualna obejmuje wszelkie przypadki niechcianego stosunku płciowego lub innych form współżycia płciowego.

Gwałt jest najdrastyczniejszą formą przemocy seksualnej.

Gwałt

Gwałt jest najdrastyczniejszą formą przemocy seksualnej, jak również

„najpoważniejszym, najbardziej szkodliwym przestępstwem seksualnym, a jednocześnie jednym z najbardziej ciężkich przestępstw przeciwko dobrom o charakterze indywidualnym”.

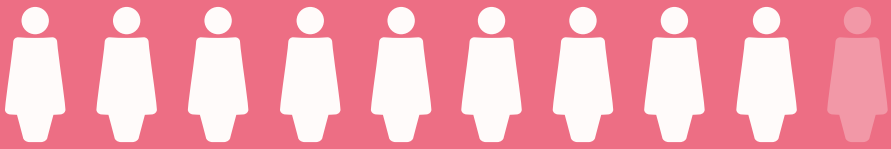
Wiele osób pojęcie „obcowania płciowego” zawęża tylko i wyłącznie do odbycia stosunku, w trakcie którego dochodzi do penetracji lub jej usiłowania. To prowadzi do sytuacji, w której osoby pokrzywdzone niepewne tego, czy doszło do zgwałcenia, wstrzymują się od złożenia zawiadomienia o popełnionym przestępstwie.

W rzeczywistości gwałtem jest:

każde umyślne działanie sprawcy, mające na celu zaspokojenie jego potrzeb seksualnych, podjęte wbrew woli pokrzywdzonej, a polegające na jakichkolwiek czynnościach, począwszy od bezpośredniego dotykania intymnych części ciała pokrzywdzonej (a więc nie tylko narządów płciowych, ale także np. piersi kobiet), a skończywszy na aktach penetracyjnych (stosunki seksualne z użyciem ust, odbytu).

Przemoc seksualna i gwałt to formy dyskryminacji ze względu na płeć

We wszystkich badaniach, analizach i statystykach (zarówno polskich jak i zagranicznych) to kobiety i dziewczęta są grupą najbardziej narażoną na gwałt i najczęściej go doświadczającą.

Według danych polskiej policji kobiety stanowią od 92% do 93% osób doświadczających przemocy seksualnej w Polsce.

Opublikowane badania przeprowadzone w Polsce przez Fundację Ster pokazały, że ponad 23% kobiet uczestniczących w badaniu doświadczyło próby gwałtu ze strony mężczyzny, a ponad 22% kobiet zostało zgwałconych przez mężczyzn.

W 2012 r. roku Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej przyjęły dyrektywę ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw (Dyrektywa 2012/29/UE).

Znajdziemy w niej zapis, że przemoc na tle płciowym jest rozumiana jako forma dyskryminacji oraz pogwałcenie podstawowych wolności pokrzywdzonej i obejmuje przemoc w bliskich związkach, przemoc seksualną (w tym gwałt, napaść na tle seksualnym i molestowanie seksualne).

Dyrektywa uznaje gwałt za przemoc na tle płciowym, która jest przejawem dyskryminacji ze względu na płeć, gdyż pokrzywdzonymi przestępstwa zgwałcenia są w przeważającej mierze kobiety.

Współcześnie zjawisku gwałtu (i innych form przemocy seksualnej) przypisuje się następujące źródła: przemoc w stosunkach międzyludzkich, dominacja mężczyzn, niższa pozycja społeczna kobiet, negatywne postawy wobec kobiet, mity na temat ról płciowych.

Doświadczyłaś przemocy?
Feminoteka może Ci pomóc!

INFOLINIA
888 88 33 88

aktualne godziny sprawdź na stronie feminoteka.pl

MAIL
pomoc@feminoteka.pl

CZATBOTKA VICTORIA
+48 602 882 844 WhatsApp

24 h / 7 dni w tygodniu

napisz dowolną wiadomość,
a czatbotka Cię pokieruje

SAFE YOU

darmowa aplikacja dla kobiet

safeyouapp_poland

feminoteka.pl

FundacjaFeminoteka

fundacjafeminoteka

Wesprzyj nas darowizną:
feminoteka.pl/wesprzyj
KRS: 0000242885